

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Licijška knjižnica,
Ljubljana

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 352. Članki za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za inozemstvo D 90.—. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO V.

LJUBLJANA, dne 7. septembra 1922.

ŠTEV. 104.

List stane od 1. septembra 1922:

pololetno Din 90.—, t. j. (K 360.—);
polletno Din 45.—, t. j. (K 180.—);
četrtletno Din 22.50, t. j. (K 90.—);
mesečno Din 7.50, t. j. (K 30.—);
posamezna št. Din —.65, t. j. (K 2.50).

Nemška reparacija.

Jugoslovensko narodno gospodarstvo mora vprašanje reparacijskih davkov nemške države motriti z največjo pazljivostjo, ker tudi nam pripada del odškodnine. Vendar za to obvezo, ki jo je pred petdesetimi leti Francija tako brzo izpolnila, da je svet strmela, in ki ji Nemčija tako zakrknjeno stoji nasproti, pri nas ne najdemo mnogo razumevanja in da od časa do časa ne vidimo dolgih transportov vagonov nemškega izvora na račun reparacijskih davkov, ter nekaj dražb nemških konj, širša javnost sploh ne bi vedela, kako se vrši likvidacija svetovne vojske. Tudi tisti, ki sam ni sodeloval na francoskem bojišču, ampak ga je obiskal šele po vojski, — (mnogim so pri tem stopile solze v oči) — more presoditi grozo razdejanja, ki ga je ustvarila vojna vihra, ter razume intrinzično francosko stališče v reparacijskem vprašanju, ki tudi nas zadeva.

Vendar Francozi s svojimi zahtevami ne morejo prodreti, in, kar so bile ugotovile finančne komisije mirovne konference, je pod pritiskom resničnih in maskiranih okoliščin v Nemčiji postalo že davno samo kos papirja, kajti vojno odškodnino v znesku stoindvajset milijard zlatih mark so zavezniki že znižali na petdeset milijard zlatih mark, torej za več kot tri petine. Francija je proti temu energično protestirala, in Briand, ki je menil, da so odškodninske zahteve antante pretirane, se je moral umakniti Poincaréju, ki je drugega mnenja, ki pa vendar baš v najnovejšem času ni mogel prodreti s svojimi rigoroznimi zahtevami ter se je moral priključiti pri odločitvi o najnovejši nemški odškodninski dajatvi, ki je bila dospela belgijskemu posredovalnemu predlogu, da Nemčija sme tej obligaciji zadostiti z šestmesečno devizno obljubo. Dejansko je torej vendarle prišlo do dovolitve moratorija, čeprav pod strogimi pogoji.

Po Nemčiji in avstrijski republiki se širi zopet zavest oddiha. Mora se je zvalila s hropečih prsi. Šest mesecev se more zopet razvijati nemško življenje brez strahu pred zlatim odtokom nemške pridnosti. Ali je odloitev zaveznikov v skladu z dejanskimi razmerami v Nemčiji, ali pa je njihova sodba preveč pesimistična, ne vemo. Angleški ekspert Brandbury izjavlja v svojem referatu na zavezniško komisijo, da Nemčija more nositi breme reparacijskih davkov v naprej samo, ako popolnoma izpremeni svoj davčni sistem. — Francozje so drugega mnenja, in tako je zmagal belgijski posredovalni predlog. Vsi dobivamo vedno bolj vtis, da Nemčija skrajno spretno igrava posamezne temne strani svojega trenutnega gospodarskega in političnega življenja, in da ji Anglija s svojo samo posredno interesira-

nostjo v reparacijskem vprašanju morda le preveč izpregleda. Utemeljiti bi mogli to ztdnje postopanje samo Angleži v svoji, v stoletjih preizkušeni dalekovidnosti, ker z njim skušajo zaječiti boljševiški naval na staro Evropo in njene institucije.

Mala Azija.

Utrujeno človeštvo se še vedno koplje v krvi, kajti iz Male Azije prihaja vest, da so čete angorske republike vrgle grško armado, ki se popolnoma razbita v silnem neredu umika proti obali. Mala Azija je za Grško izgubljena, in sevreska mirovna pogodba je končnoveljavno vržena ob tla. Muslimanski svet zopet dviga glavo in ozdravlja od težkih ran, ki mu jih je vsekako mirovna konferenca, ko je ustvarila iz njega življenja nezmožen nestvor.

Dogodki zadnjih dni so velevažni, ker pomenijo boj med dvema svetovoma, staro Evropo, ki pošilja grško mladino v smrt, ter boljševiškim valjarjem, ki je po avtentičnih poročilih dobavljal angorski republiki orožje in municijo ter ji je nudi vso moralno oporo. Komunistična nevarnost ne miruje. Oklep še vedno dokaj trdno pritiska na mejne države. Z revolucijoniranjem muslimanskega sveta hoče boljševizem zadati smrtni udarec svojemu najhujšemu sovražniku, britanskemu imperiju.

Pri tem gigantskem boju, v katerem se odločuje usoda Evrope in njenih narodov, in v katerem le težko zatiramo zavest, da je vse staro obsojeno v pogin, je tudi Jugoslavija kot napol balkanska država neposredno interesirana. Njena zunanja politika je, odkar se je poglobila mala antanta, krenila neodvisna pota in se je s tem otresla v veliki meri zapadnih uplivov. Ako se razlije boljševiški val preko Evrope in zavladajo tudi tukaj grozote komunistične strahovlade, bi bila Jugoslavija tako občutno prizadeta, da bi bila njena usoda povsem negotova. Zato treba z vso opreznostjo motriti razvoj dogodkov in v zaupanju na brezdvomno napredovanje notranje konsolidacije države in na vojaško pripravljenost, ne gubiti ravnesja. Jugoslavija bo med prvimi državami, ki bo v kali zatrla vsak poskus, potem krvave revolucije izpremeniti socialno strukturo Evrope in pahiti človeštvo v novo brezmejno nesrečo.

Trošarina na bonbone in druge sladkorne izdelke.

Vsled zvišanja trošarine na sladkor vseh vrst, pobrala se je dne 15. avgusta t. l. pri onih, ki so imeli ta dan nad 10 kg sladkorja, za vso zalogo sladkorja diferencna trošarina po 1 dinar za kg, odnosno pri skrobem (krompirjevem), sadnem, grozdnem in sladnem sladkorju po 1 dinar 20 para za kilogram.

Pri tej priliki se je pojavilo vprašanje, ali se mora plačati ta povišek trošarine tudi na bonbone, čokolado, osladkorjeno sadje, marmelado, sladčice itd., ker je plačal sladkor, porabljen za izdelavo teh bonbonov, čokolad itd., trošarino še po stari trošarinski postavki.

To vprašanje moramo odločno zanikati.

Člen 204. finančnega zakona za leto 1922/1923 določa namreč le, da se zviša trošarina na sladkor, označen v tarifi pod točko a) in b), a ne omenja nikjer sladkornih izdelkov. Ravnotako ne omenja teh izdelkov razpis generalne direkcije posrednih davkov z dne 2. avgusta 1922 štev. 19.256, ki ga je delegacija ministrstva financ priobčila v Uradnem listu št. 86. Tudi ta razpis govori le o »sladkorju«, a nikjer o sladkornih izdelkih.

Ali se pa ne razumejo sladkorni izdelki morda že pod izrazom »sladkor«? Tudi to ne! Zakon o državni trošarini določa v členu 6, tar. post. 1. popolnoma natančno, kaj se smatra za »sladkor«, in omenja sladkorne izdelke v pripombi 1. k omenjeni postavki posebej.

Po odstavku a) plača trošarino »sladkor, izdelan iz sladkorne pese ali iz sladkornega trsa, bodisi surov ali rafiniran, razen onega sirupa, ki se ne more rabiti za človeško hrano«, po odstavku b) pa plačajo trošarino »vse druge vrste sladkorja, ki se morejo namesto sladkorja pod a) rabiti za slajenje, kakor: skrobni sladkor, sladkor iz sadja, grozdja, slada in krompirja«.

Na te vrste sladkorja se pobira trošarina, naj se že izdelajo v tuzemstvu ali naj se uvozi iz inozemstva, na sladkorne izdelke, omenjene v pripombi 1. k tar. post. 1., se pa pobira trošarina le, če se uvažajo iz inozemstva.

Glede domačih sladkornih izdelkov pravi drugi odstavek točke 3., čl. 102. troš. pr.: »Ako se pa taki predmeti (sladkorni izdelki) izdelujejo v državi, se na nje ne pobira nikakršna trošarina, ker se je že pobrala na sladkor, uporabljen za njih izdelavo«.

Trošarinski pravilnik smatra torej sladkor, iz katerega so sladkorni izdelki izgotovljeni, za porabljen, zato bi se moralo na sladkorne izdelke plačati diferenco med plačano in zvišano trošarino le takrat, če bi bilo to v zakonu izrecno predpisano.

V tem primeru bi pa finančno ministrstvo moralo tudi izrecno določiti, kako naj se sladkornost omenjenih izdelkov ugotovi, ker tabela v točki 3., člena 102. troš. prav. velja le za izdelke, uvožene iz inozemstva, zato bi se ne mogla kar brez nadaljnega uporabiti tudi za domače izdelke.

Vsi oni trgovci in obrtniki, pri katerih se je pobrala diferencna trošarina tudi na sladkorne izdelke (bonbone td.), naj torej takoli, toda najkasneje tekom 6 mesecev, pri pristojnem finančnem okrajnem ravateljstvu v Ljubljani ali Mariboru pisмено zahtevajo, da se jim trošarina, pobrana na te izdelke, povrne, ker je bila le zaradi napačnega tolmačenja zakonitih predpisov pobrana.

Take prošnje so kolka proste in tudi za rešitev ni treba prilagati nobenega koleka.

Trgovci, industrijalci, ali ni žalostno da še danes ne stoji

TRGOVSKI DOM!

Prispevke sprejema:

„Trgovski dom, Ljubljana“

Gradišče 17.

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

Tovarna v Baranjaru je bila zgrajena leta 1910 in je pričela z obratom leta 1911, svojo opremo lahko predela v sezoni 10.000 vagonov repe v 1200 vagonov sladkorja in sicer kristalnega, ker nima rafinerije. Ta tovarna je bila lastnina nadvojvode Frideriha, bila je pa izpremenjena v akcijsko družbo, da bi se izognila, da bi bila smatrana za fidejkomis. Ta tovarna predeluje v glavnem repo z veleposestva »Velja«. Akcijski kapital je znašal 6.000.000. Repa pa je imela 14 1/2—15% polarizacije in je dejala 11 1/2 do 12% bele sladkorne repe. Delovna sezona znaša 100 dni. Zaposluje 700 do 750 delavcev. Uradniki so tuji, profesionalni delavci so Slovani, ostali pa so iz okolice. Slovaki iz Trenčina in Nitre so izvanredno pripravi na sladkorne tovarne. Od strojev so 1/3 od Breittfelda in Danjeka v Pragi, 1/2 pa iz Budimpešte. Dve tretjini rezance se je sušilo, ena tretina pa je bila vložena v jame, da se je skisala in se je potem pozimi krmila živini. Producenti pese niso jemali svežih rezancev, ker so v dobi kampanje imeli listje in odeske od pese. Izguba na teži rezancev pri ležanju v repni jami znaša v poldrugem mesecu 20% in čim dalje leži tem bolj se kolo stopnjuje do 50%. Melaso je porabilo lastništvo za krmljenje živine. Leta 1911 in 1912 se je izdeloval surov sladkor, ki se je preko Angleških trgovcev prodajal v Indijo. Tovarna je delala leta 1912 in 1914 z deficitom, v predvojni dobi, ko je odajala surov sladkor rafineriji in, od katerih je dobivala 100 kg rafinole in sicer proti plačanju 6 kron v denarju.

Tovarna sladkorja z Usori lahko predela 75 vagonov repe na dan, Repa ima 10—12% polarizacije, izjemoma tudi 13 in 1/2%, kar je zelo malo. Tovarna je bila zgrajena s kapaciteto za predelavo 5.000 vagonov repe letno, vendar je nikdar toliko ne dobi marveč od 980 do 4.000 vagonov, torej povprečno 2.000 vagonov. Ima svojo rafinerijo. Uradniki in strokovnjaki so Čehi in navadni Bosanci. V dobi Kampanje ima do 800 delavcev. V vojni dobi je bila v njej bolnica, ter je tovarna radi tega zelo trpela, pa se je že popravila. Tovarna je stare konstrukcije, leži na neugodnem kraju, kjer ni dovolj ravnin za produkcijo pese. Tako dobiva tovarna več repe iz Banjaluske in drugih bosanskih ravnin. Velike koristi za to tovarno bo, ako se zgradi proga Doboj—Teslić—Kotorvaroš—Banjaluka, kjer manjka samo 10—12 km železnice. Repo dobiva od malih producentov, bolj radi sladkorja, katerega jim tovarna daje po pogodbi v zameno za repo. Kapital tovarne znaša 2 1/2 milijona kron, od čegar pripade 1/2 državi.

Ako računamo porabo sladkorja po 1/2 kg na glavo in na mesec ali 6 kg na leto, bi to znašalo okrog 72.000.000 kg. ali 7.200 vagonov. Naše tovarne bi lahko dale pri normalnih razmerah 8.000 vagonov s čemur bi se konsum tuzemstva pokrili. Leta 1918/19 tega naša sladkorna industrija ni mogla dati, ker se ni dalo dovoziti vsled slabih prometnih razmer repe, niti se ni dalo dobiti premoga, tako, da je nad 10.000 vagonov repe

Oglase naročite lahko tudi na sejmskem prostoru pri prodajalki „Trg. lista“!

izgnilo. Leta 1919/20 in 1920/21 je trpela sladkorna industrija vsled pomanjkanja repnega semena (1919), vsled maksimalnih cen za sladkor, vsled sekvestrov, pomanjkanja denarja, visokih cen za koruzo in razdelitve veleposestev, da se ni dalo zasejati zadostno število orajov s sladkorno repo, da bi se pridelalo potrebne množine pese in sladkorja. Letos je industrija prosta, vendar so cene sladkorja sorazmerno nizke in cene koruze sedaj opasni konkurent pese. Letošnja kampanja 1921/22, bo vrgla okrog 4.000 vagonov sladkorja, to je približno polovico tega, kar mi potrebujemo.

Beograjska tovarna je zasadila 2.000 ha, Čupriška 1500, Vrbaska 3.000, Črvenška 3.000, Osiješka 2.500, Bečkereška 2.500, in Baranjevarska 1200 ha, skupaj 16.990 ha. Ako računamo, da se pridelava na hektar povprečno 2 vagona repe, bi to znašalo okrog 34.000 vagonov, kar bi dalo okrog 4.000 vagonov sladkorja. Letos je repa lepo kalila in se obeta dobra letina, ki se vsled stalnih obilnih dežev boljše. Pričakovati je, da se bo prihodnje leto zasejalo zadostna površina, da bomo pokrili našo potrebo na sladkorju.

Sladkorna repa zahteva ugodno podnebje, dobro zemljo in temeljito obdelovanje. Mi imamo za repo izvrstno klimo in zemljo in ako se sladkorna repa obdelava, kakor je treba, pridelamo prvovrstno sladkorno repo. Toda zemljo je treba gnojiti in šele vsako četrto leto se sme repo saditi na istem kraju, ker repa zemljo strašno izčrpa. Raynotako zahteva sladkorna repa zelo pazljivo obdelovanje in večje število delavcev in sicer za $\frac{1}{4}$, odnosno $\frac{1}{2}$ več kot koruzo. Kadar se kmet nauči pazljivega obdelovanja repe, potem se to prenese tudi na druge kulture, kar je velike gospodarske koristi. Ker imamo izvrstno podnebje, dobro zemljo, ako jo dobro obdelujemo, tudi lahko pridelamo domače prilagojeno seme, dobimo domače delavne sile in imamo možnost lahkega popravila strojev, bi mi lahko imeli tudi razvito sladkorno industrijo za kritje domače potrebe in za izvoz.

Da bi se zasigurala produkcija sladkorne repe s čim večjim % sladkorja, je treba tudi seme jemati od specialnih producentov semen, ki ga producirajo znatvenim potom in, ki daje bolj sladkornato in debelejšo peso. S produkcijo semen sladkorne repe so se bavili Nemci in Čehi, in posebej Nemci so jo producirali za celi svet. V dobi svetovne vojne so imeli producenti sladkorne repe v Rusiji, Franciji in Španiji ogromne težave, predno so prišli do semen sladkorne repe. Važno za nas bi bilo, da bi se one količine semen sladkorne repe, ki so za nas potrebne in za naše razmere posebno prikladne, tudi pri nas producirale; v ta namen bi bilo treba dajati producentom tudi subvencije. (Dalje prih.)

Oglašajte v 'Trgovskem Listu'

Podlistek.

Od začetnika do popolnega trgovca.

(29. nadaljevanje.)

»Toda vsaj našemu agentu v Kartageni bom pa le povedal svoje mnenje!« odvrne razjezeni Kurt. »Pisal mu bom, da se v bodoče zahvalimo za taka priporočila in da obžalujemo, da smo se dali po njem pregovoriti k tej gnili kupčiji!«

»To bi bilo še najbolj nespametno, kar bi lahko naredil! Mož nam je v dobri veri priporočil svojega prijatelja, in da smo pri celi stvari nasedli, ni popolnoma nič njegova krivda. Če bi ga vsled tega napadel, bi najbrž prišlo do razdora in bi koncem koncev izgubili še vrlega zastopnika. Ne, Kurt, tako daleč ne bomo šli! — Opiši agentu enostavno, kako je bilo s celo stvarjo, in razlago k temu naj si on sam napravi.«

S trgovino s sadjem torej za enkrat ni bilo še nič.

Neprijetna zadeva je bila skoraj že pozabljena in celo Kurt, ki je bil v začetku resno hud, če ga je kateri izmed bratov podražil z znano arijo

Gospodarska kriza Čehoslovaške.

Nagli dvig čehoslovaške kronje je ustvaril v zemlji občutno industrijsko krizo, ki dnevno narašča in zahteva vedno novih žrtev. Število brezposelnih se množi, blago se gomili v skladiščih, že perfektno kupčije se stornirajo. V Čehoslovaški si stojita dve skupini vodilnih gospodarskih krogov v boju nasproti, industrijski kapital in finančni kapital, skupina dr. Engliša in skupina dr. Rašina. — Gospodarski nazor prvega kroga obstoji v tem, da ni primerno preveč forsirati dviga kronje, kar lahko dovede državo v nedogledne krize, do čim vidi druga skupina gospodarski spas zemlje v čimprejšnjem stalnem visokem kurzu. Ideologija, ki je merodajna za ustvaritev tega ali onega mnenja, izhaja iz različne presoje splošnih političnih izglede v Srednji Evropi.

Finančni kapital, ki je sicer tesno zvezan z industrijskim, pa vendar ne upošteva v taki meri posebnih produkcijskih pogojev in tržnih možnosti, predvsem omalovažuje nevarnosti brezposelnosti. Ta skupina smatra vsled dviga kronje nastalo krizo za prehodni pojav in za manjše zlo kot visoko valuto, ki je zanj trajen dobiček in edini vir blagostanja. Po tem naziranju je namreč trdno pričakovati, da se bo trg za čehoslovaške izdelke kmalu začel v taki meri širiti, da bo odstranjena skoro vsaka nevarnost krize, ker bo namreč Nemčija vsled svojih neprestanih kastičnih tresljajev kot konkurent vedno bolj stopala v ozadje. Zastopniki finančnega kapitala se gibljejo popolnoma v idejnem krogu politike Poincaré-ja, ki hoče ustvarjati v Nemčiji večne nemire in želi, da si utrjena zemlja nikdar več ne opomore. Od pravilnosti tega nazora je odvisna pravilnost teze, da je treba forsirati dvig kronje.

Zunanja slika krize danes še zastira resnični položaj. Obrati namreč še vzdržujejo delo na ta način, da so zmanjšali število delovnih dni ter skušajo zmanjšati višino mezd. Zato se brezposelnost še ni pojavilav tako gorostasni meri, čeprav cenijo že sedaj število brezposelnih na 400 tisoč. V bližnji bodočnosti pa bo to število ogromno naraslo in bo nastal položaj, ki mu podjetniki in delavci zro s plaho skrbjo nasproti. Industrijski kapital danes vidi rešitev edinole v tem, da se zaenkrat giblje vrednost kronje v zmernih mejah ter v vedno večji meri reagira na poskuse finančnega kapitala, dvigniti kronski kurz, na ta način, da premešča svoje obrate iz države v bližje inozemstvo, da beži iz zemlje. Ali mnogo delavcev ne more slediti strojem, in rodi se vprašanje, kam s tem ne-

zaposlenim industrijskim proletariatom.

Tudi poskus, znižati produkcijske stroške z znižanjem mezd, se je le mestoma posrečil, ker kljub dviga kronje, niso padle cene življenjskih potrebščin. Pač skušajo lastniki premogovnikov ostravskega revirja izboljšati svoj položaj na ta način, da zahtevajo za dosedanje mezdo večji delovni efekt, vendar nam uspeh tega ukrepa ni znan. Poleg tega se za služek delavstva vsled zmanjšanja delovnih dni giblje le v skromnih mejah ter bi ga bilo baš sedaj težko še bolj zožiti. Pri radikalnejšem poskusu znižanja mezd pa preti nevarnost ogromnih stavk, ki se jih spominjamo iz Anglije povodom zadnje mezdne redukcije in ki so pahnuile državo na rob propasti in krvave socialne revolucije.

Zato je po našem mnenju postopen zmeren porast čehoslovaške kronje za zemljo neprimerno koristnejši, ker prizanaša širokim plastem ljudstva, kot pa prizadevanje finančnega kapitala, brzo dvigniti valutni kurz. Avstrijska republika ječi pod ogromnim pritiskom padca avstrijske kronje, čehoslovaška republika pa je zšla v krizo vsled dvomljive koristi naglega dviga čehoslovaške kronje.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Trgovinska pogodba s Poljsko. — Poljska vlada je sprejela trgovinsko pogodbo, kakor jo je predlagala naša vlada. Pogodba je enaka oni, ki je bila sklenjena s Češkoslovaško in Avstrijo. Poljska vlada pričakuje samo še prihoda naših delegatov v Varšavo, nakar bo pogodba takoj podpisana.

Denarstvo.

Dvajset odstotni boni. »Narodne Novine« z dne 31. avgusta 1922 so prinesle finančni zakon za 1922/23 leto. Člen 23 se glasi: Začasne priznanice, ki se glase za več kot 1000 kron in so izdane na zadržanih 20% od skupne svote kronskih novčanic, ki so se priglasile k žigosanju, se imajo konvertirati v stalne državne obveznice, ki se bodo obrestovale letno po 30%. Amortizacijska doba je 15 let. Čl. 24 se glasi: Začasne priznanice, ki so manjše od 1000 kron, se imajo izplačati do zneska 25 milijonov dinarjev v teku 1922/23. V kolikor se ne bodo še izplačale, se morajo honorirati do 31. decembra 1923.

Avstrijska zlata pariteta znaša od 4. do 10. avgusta 15.460 papirnatih avstrijskih kron.

Carina.

Italijanske carinske ugodnosti za Avstrijo. V merodajnih italijanskih krogih se govori, da novi dekret o zvišanju italijanskih carinskih tarifov ne velja za Avstrijo, ker se je Avstriji v mirovnih pogodbah priznala pravica prednosti.

Promet.

Promet med Jugoslavijo in Madžarsko. Dne 1. septembra bi se imel otvoriti železniški promet med Madžarsko in Jugoslavijo preko Pečuha. Ker pa naša vlada ni pristala na madžarske pogoje, se promet doslej še ne vrši.

Razno.

Delegacija ministrstva financ objavlja uradno: Ker so se pojavili filzifikati taksnih znamk (kolkov), v vrednosti 10 in 30 dinarjev emisije, ki velja v pokrajinah izven Srbije in Črnegore, je odredila Generalna direkcija posrednih poreza z razpisom št. 21.497/1922, da se vzameta ti dve kategoriji kolkov s 16. septembrom 1922 iz prometa in da s tem dnevom prestaneta veljati. Taksne marke teh dveh kategorij se zamenjavajo proti izpravnim taksnim markam do vstetega 15. decembra 1922 po veljavnih predpisih.

Na državni trgovski akademiji v Ljubljani, se vrši vpisovanje v I., II. in III. letnik od 11. do 14. septembra, vpisovanje slušateljev za abiturijentski tečaj pa do 2. oktobra. Ravnateljstvo in učni prostori se nahajajo v II. nadstropju Srednje tehniške šole, Aškerčeva ul.

Kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu razpisuje svoj novi tečaj, ki se prične s pričetkom novembra t. l. Šola ima zimski in letni oddelek. Zimski oddelek je namenjen zlasti kmetiskim sinovom iz nevinnorodnih krajev, letni onim iz vinorodnih krajev. Na šoli, ki je ena najstarejših kmetijskih šol v naši državi, so vse panoge kmetijstva zastopane v obsežnem šolskem gospodarstvu. Ako dovrši učenec celoletni in za njim pa drugi zimski tečaj, si pridobi v vseh panogah kmetijstva temeljito znanje. Zato priporočamo vstop v to šolo kar najbolje. — Prošnje je vlagati do 20. septembra t. l. pri ravnateljstvu. Pogoji za sprejem so razvidni iz razpisa v našem listu in v 15. številu letošnjega »Kmetovalca«.

Borza.

Zagreb, devize: Dunaj 0.10—0.11, Berlin 5.80—6.25, Budimpešta 3.80 do 4.25, Bukarešt 70, Milan 345—355, London 355—359, Newyork 78—80, Pariz 615—622, Praga 268—270, Švica 1500 do 1520. Valute: dolar 73—77, avstr. krone 0.11—0.115, češke 270, marke 6 do 7.50, lire 340.

Beograd, devize: Dunaj 0.10, Berlin 6.025, Bukarešt 74, Milan 350, London 360, Newyork 80, Pariz 625, Praga 275, Sofija 53.40.

Curih, devize: Berlin 0.36, Newyork 5.23, London 23.49, Pariz 40.85, Milan 22.85, Praga 18.60, Budimpešta 0.22, Zagreb 1.45, Sofija 3, Varšava 0.065, Dunaj 0.0075.

Berlin, devize: Milan 6242.15 do 6267.85, London 6516.80—6533.20, Newyork 1423.21—1426.70, Pariz 11.136.05 do 11.163.95, Švica 27.215.90—27.284.10, Dunaj 1.88—1.92, Praga 5118.55 do 5148.90 do 846.10.

iz »Mignon«: »Poznaš li deželo...«, ni sploh več odgovoril na tako zbadanje.

Nekega jutra je bila pošta zopet precej velika, in Kurt, ki je vedno zgodaj prišel v pisarno, je bil ves zamišljen v odpiranje pisem, katera je potem s potrebnimi pripombami položil na očetovo mizo.

Med zadnjimi pismi, ki jih je odprl, je bil tudi dopis od zastopnika iz Kaire, ki je vzbudil celo njegovo pozornost. Bil je tako vtopljen v branje, da je komaj opazil očeta, ki je vstopil v pisarno.

No, Kurt, velika pošta danes?

Ze gre, papa! Tudi od Brandta & Comp. iz Kairo, ki so precej molčali zadnji čas, je došlo danes pismo.

Tako, torej vendar zopet enkrat! Ali pošiljajo naročilo, ali zahtevajo ponudbe?

Nič izmed teh dveh. Pač pa so nam poslali ponudbo, in sicer neko izvanredno.

Vstop prokuristov je trenutno prekinil pogovor.

Brandt & Comp. so končno zopet enkrat pisali, pripomni gospod Feldbach, ko so se vsedli. »Kje pa je pismo, Kurt?«

Tukaj, papa.

»To je pa cela pridiga! Tri strani!« zakliče gospod Feldbach, ko se pripravi k čitanju. Naenkrat se zasmeje na ves glas. Prokurist začudeno pogleda kvišku in na Kurtovem obrazu se zasveti pomenljiv nasmešek.

»Ali si morete misliti, kaj nam ljudje vse ponujajo.«

»Brandt & Comp. imajo dobre zveze v Gornjem Egiptu, v Sudanu in celo v Abesiniji in zato jim je možno, predložiti nam različno blago, pripomni gospod Krej.«

Poslušajte torej, kaj nam ponujajo: Dve mladi žirafi, velikost m 2.60, vsako po 15.000 frankov, dobavljeni prosto krov Aleksandrija, plačljivo pri predaji zastopniku kupca v Aleksandriji, 5% provizije za nas, ako izvedemo prodajo živali. Ali ste v vaši trgovski praksi prejeli že kdaj ponudbo takšnega blaga? Žirafe prosto krov Aleksandrija. Prihodnjic nam oferirajo rinoceroze cif. Hamburg proti brzojavnim pritrditvil. Ampak drage so te stvari. 15.000 fr. komad! Koliko dobi neki iz izkupička dotični revček, ki je živali ujel? Kurt, vzemi pismo in piši Brandt & Comp., da ne vemo kaj početi s ponudbo, kajti te vrste blago leži vendar malo predaleč izven naše branže,

nasprotno bi nam bile pa ponudbe drugih deželnih produktov, razun četrkonogatih, vedno dobro došle. — No, čisto pobit obraz si napravil, Kurt! Menda si vendar ne domišljuješ, da bomo začeli kupčevati z žirafami?

Saj to pravzaprav ni trgovina na lastni račun, ampak le posredovalna kupčija. Ako nikodar ne najdemo, ki bi kupil živali s parnika v Aleksandriji, tedaj enostavno opustimo kupčijo.

Gospod Feldbach da svojemu stolu energičen sunek in začuden pogleda Kurta.

Zdi se mi, da ti ugaja trgovina z žirafami, Kurt! Toda meni pa že zadostuje ona dogodbica z gnilimi oranžami in nič me ne mika, da bi si še na žirafah opekeli prste. Razun tega si celo stvar prelahko misliš. Interesenti za žirafe ne sedijo za vsakim oglom in ako ne spravimo živali v kak zoologični vrt, potem se jih sploh nikoli ne odkrižamo.

Toda na to sem ravno mislil, papa! V našem zoologičnem vrtu je nedavno poginila ena stara žirafa, in ne stane nas nič drugega, kot vprašati ravnatelja, če hoče dve mladi žirafi kupiti ali ne.

II. Ljubljanski velesemenj od 2.–11. sept. 1922

Nekaj besed k II. ljubljanskemu velesemju.

II. ljubljanski velesemenj nam vnovič kaže moč razvijajoče se jugoslovanske in specijelno slovenske industrije, trgovine in obrti. Slika, ki nam jo nudi razstava, napravi na nas toliko večji vtis in nas navdaja s ponosom, ker je vsak uspeh na polju trgovine, industrije in obrti težko pridoben v kljub vsem mogočim nepravilnostim in zaprekam. Poleg obče gospodarske krize, združene z valutnimi stresljaji, se imamo boriti z preizkušeno, vpeljano tujo konkurenco in, kar nas najhujše zadene, z nesrečno državno gospodarsko politiko. S te strani smo prejeli že toliko polen pod noge, toliko razvoj omenjenih treh pridožitih panog ovirajočih ukrepov in naredb, da se je čuditi, da še ni ubita vsa podjetnost. Omenjamo le na kratko nepravilnosti, ki jih povzročajo brez noč v svet vrženi ukrepi glede carine, uvoza in izvoza, žalostne razmere naših železnic, težkoče glede nabave surovin in premoga, neznosne davke in druga bremena, med katere prištevamo tudi čisto s precejšnjimi stroški združeno nepotrebno patronanco državne uprave, tudi rečno trgovino ogrožujoče in po večini na napačno adresi naslovljene protidraginjske odredbe ter slednjic številne, v narodno gospodarstvo globoko posegajoče eksperimente na socialno političnem polju. Zato je velesemenj hkrati dokaz naše živavosti in vztrajnosti. Odkrito povedano, napravijo razni vladni ukrepi včasih vtis, da se hoče naša industrija, trgovina in obrt uničiti, vendar tega nečemo verovati, kajti naj bi se tudi zgodilo v korist temu ali onemu, pomenilo bi vendar veliko, nenadomestno škodo za državo kot tako, in tega vlada gotovo ne bo hotela. Prepričani smo, da temelji večina teh odločnih ukrepov na slabi ali pa napačni informiranosti vlade o obstoječem položaju.

Zato pozdravljamo z veseljem dejstvo, da je posetil II. ljubljanski velesemenj g. minister za trgovino in industrijo z številnimi referenti. Ta poset naj bi ne bil le formalnost, temveč naj bi merodajnim činiteljem dal vpogled v ugodne pogoje za razvoj jugoslovanske in specijelne slovenske industrije, trgovine in obrti, ki tvorijo važen faktor v narodnem gospodarstvu, s katerim raste in pada davčna moč države, in ki že s tega edinega razloga zahtevajo razumevanje in pomoč državne uprave, v katerem pogledu se je pri nas še bore malo zgodilo. Obenem je bila dana prilika, da je g. minister čul marsikatero našo težnjo in pritožbo, ter se je lahko prepričal o njih umestnosti. Jugoslovanska in specijelno slovenska industrija, trgovina in obrt, zastopane na II. ljubljanskem velesemju vladi zadostno kažejo, da imajo zdravo in sigurno podlago in najboljše pogoje za razvoj in vstop na svetovni konkurenčni trg, ter da vsled tega potrebujejo in zaslužijo razumevanje državne uprave.

V svetovni in domači zgodovini ima vlada dovolj kašpotov, kako mora voditi državno gospodarsko politiko, in kako je ne sme več. V tem oziru smo ji tudi mi že v neštetih spomenicah dali prave smernice, zato jih tukaj ne bomo ponavljali. Pač pa se nam zdi neumestno, vnovič nujno priporočati g. ministru, da pazno čuva delokrog svojega ministrstva pred tujim vmešavanjem, da v stvarih, ki spadajo v glavnem v resort drugih ministrstev, ki pa zadevajo industrijo, trgovino in obrt, sodeluje in zastopa njih interese, in da vobče pred vsemi važnimi gospodarskimi ukrepi zasliši prizadete faktorje in v poštevh prihajajoče korporacije.

Zgod. razstava slov. slikarstva.

(Finansiral II. ljublj. vel. semenj, aranžirala »Narodna galerija«).

Letošnji ljubljanski veliki semenj oz. njegov upravni svet bo zabeležen na posebnem mestu tudi v slovenski kulturni zgodovini. Kako dobra misel je bila, da je II. ljubljanski veliki semenj omogočil zgodovinsko razstavo slovenskega slikarstva ter dal celi svoji gospodarski prireditvi tudi kulturni sijaj, dokazuje članek zagrebškega »Obzora«, ki posebno povdarja slikarsko zgodovinsko razstavo ter propagira idejo, da bi tudi Hrvatje priredili kaj podobnega, pri čemer pa naranilo dvomi, če se bodo tamkajšnji krogi povzpeli tako visoko. Zgodovinska razstava slovenskega slikarstva je pa tudi posebna atrakcija ne le za domače, ampak tudi za tuje občinstvo, zlasti izobraženo občinstvo, ki industrijske in obrtne izdelke in trgovinske predmete vidi tudi po drugih velikih semanjih, razvoja umetnostne kulture dolgih stoletij celega slovenskega naroda pa nima sploh nikjer drugod prilike opazovati kot tukaj. Odločno bi bilo želeli, da bi tudi prihodnje leto ljublj. velesemenj presenetil s kako podobno slovensko kulturno prireditvijo naše in tuje občinstvo, tako da bi pokazal združeno našo slovensko gospodarsko in našo domačo duševno kulturo.

Gospodarska in duševna kultura gre roko v roki. Gospodarski ugled naroda, ki ima staro, razvito duševno kulturo, je vse drugačen, kot ugled za kulturo brezbriznih narodov, ki so šele stopili na solnce duševne kulture. Nemci so utirali pot svoji veliki industriji popolnoma po načrtu s svojim kulturnim delom. Opozorjamo le na »Deutscher Werkbund«. Zlasti upodabljajoča umetnost pa ima tudi direktni vpliv na okus naroda in na obliko ter eleganco industrijskih ter obrtnih izdelkov. Slovensko trgovstvo ima svetel vzgled v naši kulturni zgodovini v velikem našem mecenu Zigi bar. Zoisu, ki je kot veletrgovec in veleindustrijec pred poldrugsto leti prebudil po pesniku Vodniku in učnjaku Kopitarju slovensko slovstvo ter se je pečal tudi kot ljubitelj in podpornik domače upodabl. umetnosti z mislijo, da ustanovi »galerijo narodne umetnosti«, katero nalogo je sedaj prevzela »Narodna galerija« v Ljubljani ter jo deloma že tudi izvedla s svojo zbirko modernih slov. slikarskih in kiparskih umotvorov v »Kresiji« v Ljubljani, ki je javnosti dostopna. »Narodna galerija«, ki je z letošnjo zgodovinsko razstavo, ki so jo krogi okoli »Narodne galerije«, umet. zgodovinarji, ljubitelji umetnosti in umetniki aranžirali z neustrašenim idealizmom in ogromnim trudom, prva izmed naših kultur. petitorjev stopila s trgovskimi in industr. krogi po vel. semnju v ožji stik, zasluzi vso pozornost slovenskih gospodarskih krogov. Slovenski trgovci in industrijci naj bi pomagali »Nar. galeriji« ustvariti popolno galerijo slovenskih lepih umetnosti vseh časov z darili, volili in ustanovninami ter naj bi jo podpirali gmojno in moralno. Naši gospodarski krogi pa naj bi podpirali z naročili in nakupi tudi živeče slovenske upodab. umetnike; vsaka meščanska hiša rabi že za opravo tudi nekaj slik ali tudi portretov. Naj bi iskali naši le produkte domačih umetnikov, ne pa slabih kopij tujih del. Če bo imela slovenska umetnostna produkcija dovolj gmojne podpore, se bo lahko tudi umetniško dvigala višje in višje. Zgled naj nam bo popolnoma trgovska Hollandka ter nje velika trgovina in velika umetnost zlasti v preteklosti.

Letošnji veliki semenj ljubljanski bo pokazal vsi javnosti najstarejšo vejo slovenske kulture. Slovensko slikarstvo sega v XIII. stoletje (koroški slikarji v cerkvi sv. Heme) ter

se je razširjalo vzporedno z umetnostjo zapadnih evropskih narodov, ker smo v bližini zibelke umetnosti, Italije, v časih, ko je vladala še tema po ostalem slovanskem svetu, razen na Češkem in Poljskem ter Dalmaciji. V 16. stoletju, ko se je šele rodilo slovensko slovstvo, so sloven. umetniki, čeprav ne pod slovenskim imenom sloveli kot »Schiavoni« v Italiji ter je slikar Janez Kranjski deloval na papeževem dvoru, kjer je cvetela najvišja umetnost vseh časov. Goriški umetnik Kalin je bil na dvoru cesarja Leopolda I. Kolajnar Segar je slovel v 18. stol. po vsej Nemčiji, Goričan Fr. Kavčič je umrl l. 1828 na Dunaju kot rektor dun. akademije in član rimske akademije sv. Lukeža. Teh umetnikov seveda vsled nepremagljivih ovir, razen par stvari slavnega bakroreza Janše, ni na zgodovinski razstavi. Morda bi se priredila v bodoče ravno razstava del velikih, slovenskih umetnikov, ki so umrli v tujini. Na letošnji zgodovinski razstavi so zbrana dela izza zadnjih triinpol sto let, ki so jih ustvarili slovenski slikarji na domači zemlji. Največ prostora zavzemajo dela velikih slovenskih baročnih slikarjev Jelovška (1700–1764), Valentina Mencingerja (1702–1759), Fort. Berganta (1720–1769) in Goričana Čebeja (1720–1776), dalje so znameniti portreti Matevža Langusa (1793–1855) ter elegantnega Strojca, krajine Korošca Pernkarta (1820–1870), Hayneja in Karingerja. Najstarejše slike so renesančne iz konca 16. stoletja. Razstava stoji na visokem umetnostnem nivoju ter je vseslovenska prireditev, brez ozira na sedanje politične meje, ki so razkosale slovensko zemljo, ker so zastopani tudi goriški in koroški umetniki. Je pomnik starosti, čestitljivosti in globokosti slovenske kulture, ki edina veže naš razkosani narod. Za razstavo imajo zlasti zasluge tudi cerkveni krogi, ki so odstopili veliko število umetnin za to kulturno podjetje.

Iz sejmišča.

Dobre kupčije na ljubljanskem velesemju. Kupčija je bila trajno živahna. Še vedno je izredno veliko povpraševanje po izdelkih strojne in elektrotehnične industrije. Razven tega so imeli prav velike sklepe usnarji, juta, plutovine, dalje papir; tudi tekstilna in milarska industrija se je danes nategnila. Kemična je vztrajala v dosedanem tempu, sledilo je zlasti vinarstvo, kobreci, ter razne domače obrti. Mnoge trdke so že razprodale svoje zaloge in dobile naročila za več mesecev v naprej. Najboljši kupci so letos razdeljeni i na Slovenijo, i na Vojvodino, Srbijo, Bosno in Hrvatsko. Za nocoj je napovedan poleg seljakov prihod 90 trgovcev, obrtnikov in seljakov iz Južne Srbije. Tudi trgovina na drobno se je pričela živahno razvijati. Paviljon so bili i danes ves dan nabito polni, tudi vse zgradbe na veseličnem prostoru. Bilo je prav živahno življenje. Vsega skupaj je doslej posetilo sejem do 30.000 posetnikov, kupčij je bilo v okroglem številu do 70 milijonov dinarjev, posetnikov nekaj manj ko lani, kupčij pa znatno več.

Industrija zamaškov. Trdka I. Jelačin & Co. Ljubljana, dosedaj edina tovarna zamaškov in korkovih izdelkov v Sloveniji, je razstavila zelo okusno svoje izdelke v paviljonu E štev. 75. Številni posetniki sejma se ustavijo pred lično opremljeno kojo ter z velikim zanimanjem ogledujejo te najrazličnejše vrste zamaškov, plavalnih pasov, vloge za čevlje iz korka, ter razne druge v to industrijo segajoče predmete. Ker se edino ta trdka v Sloveniji peča z industrijo zamaškov, so naročila temvečja in tem živahnješa.

Zlatina in urarska industrija. — V paviljonu »C« štev. 6 a je razstavila naša domača in najstarejša trdka F. Čuden v občudovanja vrednem okusu najrazličnejše vrste švicarskih ur, double in alpaka blago. Truma gledalcev se ustavlja pred kojo, posebno pa zani-

ma to razstavno blago naša brate Srbe, z katerimi so se naredile velike kupčije. Zelo rad se pa ustavlja pred kojo tudi damski svet ter z veliko zadovoljnostjo občuduje res lepe nakite, zapestnice, prstane itd. Želimo trdki največ uspeha.

Poljedelski stroji in železnina. Na stojnici v paviljonu »H« štev. 281 razstavlja naša največja in najstarejša trdka Franc Stupica del svoje bogate zaloge železnine in poljedelskih strojev. Truma seljakov in agrarcev se zbira pred okusno opremljenim paviljonom. Pa tudi rokodelci in obrtniki najdejo tu vse svoje potreščine. Večina poljedelskih strojev ima že v prvih dneh sejma listek »prodano«, kar kaže, da je veliko zanimanje in povpraševanje za istimi. Trdka ima pa tudi veliko zalogo razstrelivnega materiala. Z ozirom na solidnost te naše domače trdke smo popolnoma prepričani, da se bo potom II. ljublj. sejma njen dalekosežni krog odjemalcev še znatno povečal.

Nov izum. Na velesemju je v paviljonu trdke Žargi & Co, H 344 razstavljena peč, izum gg. Engelmana in Rozmana, ki pomenja velik korak naprej v naši kurilni tehniki. Ta peč se kuri namreč z žaganjem, s premogovim prahom, čreslom itd., z industrijskimi odpadki, ki sicer nimajo skoro nikake vrednosti. A posebnost te peči je, da se lahko kuri, ako ni na razpolago opisanih odpadkov, tudi z navadnim kurivom, z lesom, premogom, itd., ter da je obenem štedilnik. Nje uporaba je tedaj vsestranska. Te peči izdelujeta imenovana izumitelja že od l. 1920, so že dalj časa v rabi in so se izkazale kot zelo praktične in cene. Srednjevelika peč, ako se kuri z žaganjem, gori neprestano 10 ur, a kurivo ne stane niti eno krono za ves ta čas. To je za naše draginjske razmere naravnost epohalno. Peč se izdeluje v raznih velikostih. Gorenje je mirno, enakomerno in povsem brez dima. Umestno je, da ocenijo to iznajdbo strokovnjaki. Ker se za to peč zanima neka tuja trdka, je treba paziti, da ne pride iznajdba v roke tujega kapitala. Ta izum je pripravljen patentnemu uradu. Na istem principu bodo v kratkem izgotovljeni tudi štedilniki.

Trdka Anton Stergar iz Kamnika je izstavila v paviljonu H 301 zdravilna zelišča, cvetje in korenine. To je edina trdka, ki je zastopana v tej panogi na ljubljanskem velesemju. Zanimivo je videti v okusno opremljenem paviljonu 21 vzorcev raznih zdravilnih oziroma farmacevtskih drog, katere so vse zrastle, se nabirale in sušile v naših kamniških hribih in alpah. Je pa ta panoga velike narodno-gospodarske važnosti, ker se z nabiranjem teh stvari prvič reši velik del narodnega premoženja, katero bi drugače segnilo, drugič pa si prislužijo dokaj denarja ravno revnejši in za drugo delo nezmožni sloji. Trdka eksportira te predmete po večini v inozemstvo.

Otvoritev bara na sejmišču. V nedeljo zvečer je bil otvorjen bar v posebnem paviljonu v japonskem slogu. Paviljon sam je izdelan z umetniško dovršenostjo in je vzbujal že od začetka splošno pozornost. Načrte je napravil arh. Schmidinger, delo je izvršil mojster Engelsberger. Bar je last ge. Gošljeve, ki se ni bala stroškov, da je postavila na naše sejmišče tako lep paviljon. V nedeljo so bila gotova zadnja dela in zvečer so bar napolnili gostje. Bilo je v njem naravnost razkošno čarobno. Gotovo si bo vsak gost ogledal to japonsko posebnost.

Prva Mariborska tovarna mila. — To je najstarejša tovarna za milo in obstoja že nad 80 let. Takoj po preobratu je prešla v slovanske roke. Zaposluje 50 delavcev in producira 200 vagonov mila. Najbolj je znana njena specijaliteta: »Zlatorog« milo, dalje milo za britje. Tovarna producira letno tudi približno 100 vagonov kristalne sode. Razstavljeno ima v paviljonu K 461 in je ta oddelek vedno oblegan od obiskovalcev, ki si ogledujejo lep kip, narejen iz mila.

Olje za pisarniške stroje
THE REX CO., LJUBLJANA.

Med velesemjem inserirate najbolj uspešno v „Trg. listu“!

Fran Lukić

konfekcija za dame, gospode, dečke
in deklice se priporoča.

LJUBLJANA, pred Škofijo šte. 19.

Išče se

inteligentna gospodična

starejša moč, za v skladišče. Ponudbe
poštni predal 133.

Ako si hočete nabaviti ob priliki II. Ljubljanskega
velesejma prvovrstna švicarska svilena sita znamke
„Albert Wydler“, nadalje volnena sita, žično tkanino
in ostale mlinske potrebščine, tedaj obiščite naš pro-
stor št. 349 v paviljonu „H“.

Čadež & Bracar, Ljubljana,

specialna trgovina z mlinskimi potrebščinami.

Razširjajte Trgovski list!

Velika izbira otroških vozičkov, dvo-
koles in šivalnih strojev **F. Batjel,**
Ljubljana, Stari trg 28.

Sprejemajo se v polno popravo za emajli-
ranje z ognjem in ponikljanje dvokolesa,
otroški vozički, šivalni in razni stroji. «Tri-
buna» Tovarna dvokoles in otroških vozi-
čkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4 — Zvo-
narska ulica 1.

Manufaktura na debelo

M. Hribernik Ljubljana
Sodna ul. 6

Velika zaloga in vsakovrstna izbira

Paviljon H, št. 328.

IVAN JAX IN SIN

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA C. 2.

Šivalni stroji in
stroji za pletenje

zborna konstrukcija in
elegančna izvršitev iz to-
varne v Lincu.

Ustanovljena leta 1867.

Vozenje postaje brezplačno.

Šivalni stroji „Adler“.

Ceniki zaštetni in franko. Začnemo znižane cene.

KOLESA

iz prvih tovarov: Dürkopp,
Stryia, Waffened.

A. Sušnik

trgovina z železnino
LJUBLJANA, Zaloška c.

priporoča svojo zalogo železa, no-
silk, okovi za stavbe in pohištvo,
štedilniki, peči, sesalke. Portland-
cement, strešno lepenko, orodje za
obrtnike in poljedelce, kuhinjsko
posodo itd.

Solidna postrežba, zmerne cene!

FRANC SCHELL

I. JUGOSL. IZDELOVALNICA
BLAGAJN

MARIBOR, Koroška c. 31.

MANUFAKTURA

Na drobno! Na debelo!

J. KOSTEVC

Ljubljana, Sv. Petra c. 4.

Glavna zaloga za Slovenijo!

Srbske domače ročne indu-
strije, čilima (preprog) v Pe-
rote za kompletne jedilnice,
spalnice in pisarne.

!! Postrežba solidna in točna !!

Na debelo!

Na debelo!

„JADRAN“

Izvozna in uvozna družba z o. z.

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 9

priporoča svojo veliko zalogo
kolonijalnega in špecerijskega
blaga.

Najnižje cene, točna in solidna postrežba.

Telefon Interurban št. 113.

VELETRGOVINA

Gregorc & Verlič

Ljubljana

priporoča

špecerijsko, koloni-
jalno blago in vsako-
vrstno žganje.

Zahtevajte cenike!

Francosko - Balkanska

trgovska družba z o. z.

- - LAVRIČ & CIE. - -

Vsi trgovski posli z Balkanom

Strasbourg, France 1, Rue de

- - la Pierre Large - -

Brzjav. nasl.: SLOVENIA. Telef. 15-19

OFICIJELNI „ŠPEDITERJI LJUBLJANSKEGA VELIKEGA SEMNJA“

Ljubljana, Maribor, Rakov, Jesenice,
Zagreb, Beograd, Caribrod, Trst,
Wien.

Prvovrstna zastopstva v inozemstvu.

BALKAN

d. d. za mednarodne Transporte.

Vsakovrstne spedicije. — Zbiralni
promet. — Carinsko posredništvo.
Tarifni oddelek.

Vsa strokovna pojasnila dajemo brezplačno v lastnem paviljonu na semnju in v pisarnah centrale in podružnic.

Na veliko in malo

Priporočamo p. n. trgovcem in obrtnikom najcenejši nakup potrebščin za krojače, čevljarje, šivilje, sedlarje, razne sukance, vse spadajoče orodje, žlice (kavine in čajne), toaletne potrebščine, brivsko milo, palice in kravate, srajce, gumbe. Najboljše **šivalne stroje** za rodbinsko rabo in obrt v vseh opre- mah: „GRITZNER“, igle, olje, posamezne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles.

Josip Petelinc,
Ljubljana
Sv. Petra nasip št. 7.

LEVSTEK & OBLAK, RAKEK.

Prodaja in nakup
moke in deželnih
pridelkov.

Špecerijsko blago,
železnina, cement.

Veleprodaja kr. mo-
nopolne soli.

Ceniki na razpolago Brzjavke: Leo, Rakek

Vzorčni velesejem v Pragi

od 3. do 10. sept. 1922

**Centralno tržišče
srednje Evrope.**

Najcenejši izvirki za na-
bavo raznovrstnih izdel-
kov čehoslov. industrije.

Velesejmski znak z izkaznico stoji 25 Din, služi kot permanentna vstopnica v razsta- višče in upravičuje k popustu pri vožnji po železnici. Velesejmski stanovanjski urad pre- skrbi udeležnikom ugodna stanovanja. Na- tančnejša pojasnila dajejo vsi čehoslovaški konzulati, zastopniki Praškega velesejma in

Velesejmska pisarna
Praga I., Staroměstská radnice
ker se prodajajo tudi znaki in izkaznice.

Največja zaloga

Paviljon K, št. 468.

klavirjev in pianinov v Ljubljani

Jerica Hubad roj. Dolenc. Ljubljana, Mišerjeva ulica 5.

priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in najnižjih cenah.

SIEGEL & DRUG

Industrija platnenega in bombažastega

En gros!

blaga

En gros!

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 31.

Veletrgovina A. Šarabon v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko
in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko
vodo,

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dlava
z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Pozor! Ne zamudite prilike

ter si nabavite obutev, katero Vam nudi v veliki izbiri po še starih ugodnih nizkih cenah, dokler zaloga ne polde

trrdka

Ant. Krisper
Ljubljana, Mestni trg 26

Istotam se sprejme
šteparica
zgornjih delov.

!! Najugodnejši nakup !!

Šolske zvezke

dobavlja po najnižjih cenah
Za trgovce posebno nizke cene!

Za osnovne, srednje in ohrne šole, v obliki, kvaliteti in linijamentu natanko po predpisih. Nadalje vse šolske in pisarniške po- trebščine, vsakovrsten papir in raz- glednice.

Tiskarna Sava, Kranj.
Ljubljanski velesejem, paviljon E, št. 17

Mavec - gips

portland- in roman-cement, apno, opoko, umetni škrlj, strešno in izolacijsko lepenko, watprof, kar- bolinej, drvocement, razne žebije

nudi po najnižji ceni

Kosta Novakovič in dr.

veletrgovina s stavbenim
materijalom

Ljubljana,

Miklošičeva cesta št. 13.

Prevzame se tudi izpeljava xylo- litnih tiskov.

Medić, Rakovc & Zankl

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov
d. z o. z.

Centrala Ljubljana

Skladišče Novi Sad

Podružnica Maribor

Brzjavki: MEKARL LJUBLJANA.

Telefon št. 64.

Emajlni laki - Pravi firnež - Barva za pode

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barva za obleke, vse vrste barv. suhe in oljate, mavec (Gips), mastnec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizaraki klej, pleskarski, slikarski in mi- zarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MEKARL“ Lak za pode. „MEKARL“ Linoleumlak za pode. „MEKARL“ Emajlni lak. „MEKARL“ Brunolinej.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Veletrgovina

Miloš Oset, Maribor

nasproti glavnega kolodvora

priporoča gg. trgovcem po
najnižji ceni vse špecerijsko
:: in kolonijalno blago. ::

Naslov za pisma in brzjav: MILOŠ OSET, Maribor.

Telefon inter. 15.

Zahtevajte cenik.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Ustanovljena 1900

Delniška glavnica in rezervni zakladi cca K 150.000.000—

Ustanovljena 1900

Čekovni račun št. 10.509. — Brzjavni naslov: Banka, Ljubljana. — Tel. št. 261 in 413.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

— Obreštuje vloge najugodneje. —

Prodaja srečke razredne loterije.

Podružnice: Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Vrvi

Vrvi -- vrvarske izdelke sploh -- motvoz, platno, lan in konopljo
priporoča**ANTON ŠINKOVEC * Kranj - Grosuplje**

razstavlja v paviljonu L 514.

Vrvi

„SINTA“**Splošna Industrijska in Trgovska družba z o. z., Ljubljana, Miklošičeva c. 15**

dobavlja iz skladišča ali tovarne: Gospodarske stroje in razno orodje, stroje in druge potrebščine za mlekarstvo. Nosilce, betonsko železo, lite cevi, žico, strešno lepenko. Vse vrste železa, pločevin, žeblice. Različna orodja, okove za zgradbe, ter razne hišne in kuhinjske potrebščine. Motorje vseh vrst za pogon z bencinom, sirovom oljem in paro. Cele naprave za izdelovanje plina in briketov. Tračnice, ogibe, vozove in vse druge potrebščine industrijskih železnic. Cevi za vodovode in plin, ter vse tozadevne armature. — Najugodnejša nabavna prilika za trgovce in industrije po tvorniški ceni.

Underwood

najboljši ameriški pisalni stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizrabljive stekl. plošče.

IDEAL mod. C

najboljši nemški stroj

Schapirograph

najcenejši razmnoževalni aparat.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.**Paviljon K, št. 485.****Tvornica perila****MAKS DURJAVA IN DRUG**

Telefon št. 208.

MARIBOR, Gregorčičeva ul. 24.

Telefon št. 208.

„Indus“ d. d., prej Carl Pollak

Tovarna usnja in usnjatih izdelkov Kranj-Ljubljana-Urhnika

Centralna pisarna Ljubljana. Sv. Petra cesta 68. Telefon 528.

I. Industrija usnja;

- A. Vegetabilno (čvrsto-strojeno usnje).
- B. Chromousnje.
- C. Galunousnje za izdelovanje vezilnih in šivalnih jermenčkov.
- D. Lakusnje.

II. Industrija usnjatih izdelkov;

- A. Čevlarski izdelki.
- B. Konfekcija transmisij-skih gonilnih jermenov.
- C. Konfekcija za dokolenice (gamaše), nogometne žoge, torbice, portefeuilles itd.

Veletrgovina z železnino**PINTER & LENARD, MARIBOR**

V zalogi se nahaja:

Traverze, cement, železo vseh vrst, pločevina, štedilniki, žica, žičniki, pumpe, razne cevi, kovanja za zgradbe in pohištvo; kuhinjska posoda, lita in pločevinasta, kovaško, ključavničarsko in mizarstvo orodje, kose, brusni kamni in vsi drugi v železninsko stroko spadajoči predmeti. Blagajne vseh vrst; verige domače tovarne.

Postrežba točna!Cene solidne!**Weissbacher, lesnoindustrijska družba z o. z., Ljubljana**

Telefon 114

Dunajska cesta 66.

Telefon 114

I. obrat: Parna žaga. Tesarstvo. Izpejava in naprava strešnih stolov za visoke stavbe in zvonike, stropov, slepih in ladijskih tal, verand, paviljonov, kegljišč, vrtnih ograj, ledenic, mostov, polotaže.

II. obrat: Strojno mizarstvo. Stavbeno mizarstvo: okna, vrata, portali, stopnjice, steklenih sten.

III. obrat: Tovarna lesenih šaluzij in rolo za okna po lastnem preizkušenem sistemu.